

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Budujeme partnerstvá

Európska únia

Európsky fond regionálneho rozvoja

Koordinované cezhraničné činnosti ochrany prírody pozdĺž maďarsko-slovenského úseku Dunaja
HUSK/1101/2. 2. 1/0133

8

CHA Pečniansky les

Ďalší z bratislavských chránených území, chránený areál Pečniansky les s výmerou 285,73 ha bol vyhlásený v roku 2012. Nachádza sa v katastrálnom území mestských častí Karlova Ves a Petržalka. Na lokalite platí 2., 3., a 4. stupeň ochrany.

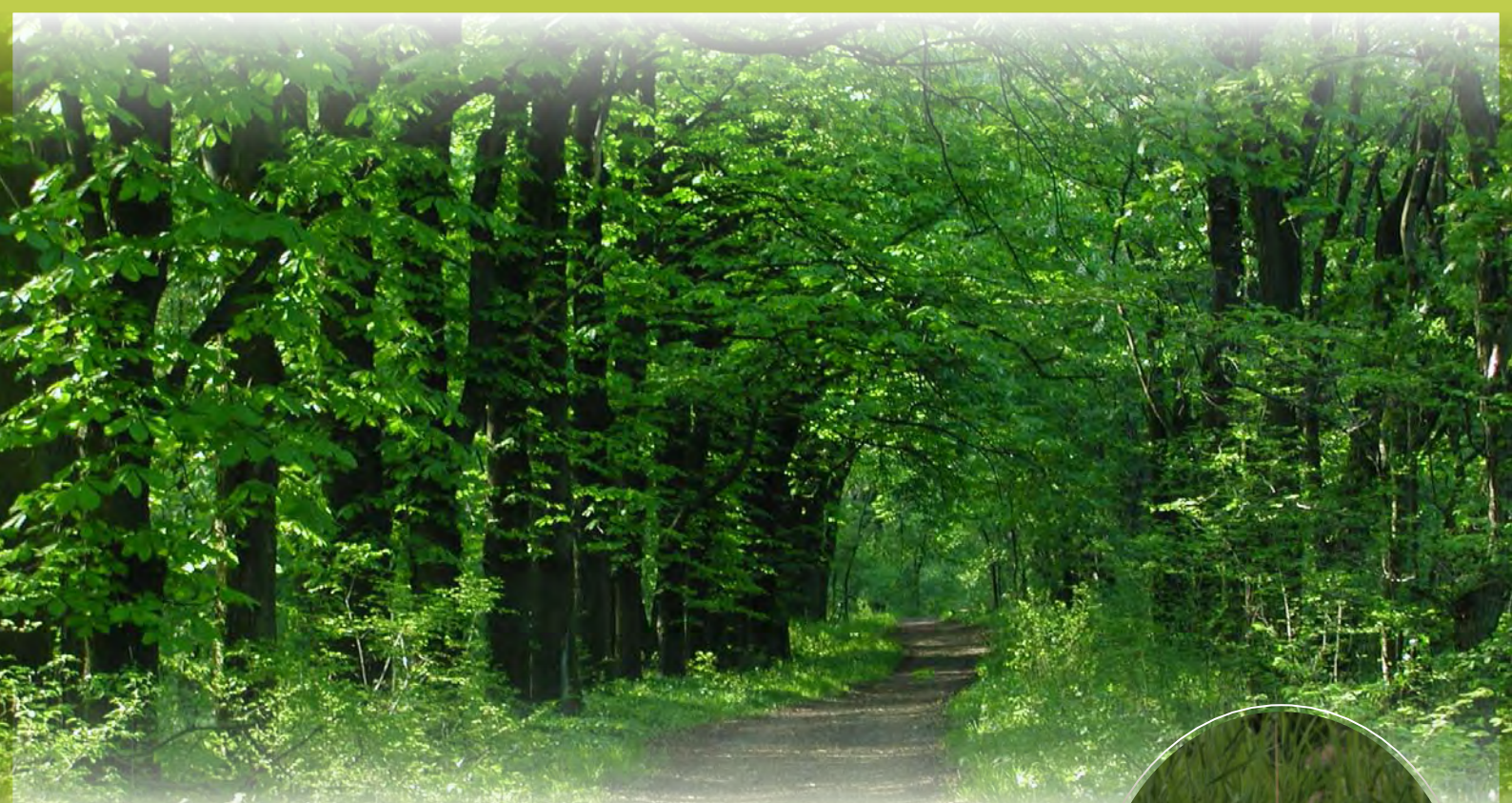
Účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy a prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition. Miestami sa vyskytujú fragmenty suchomilných travnobylinných a krovitých porastov na vápnom podloží (dôležité stanovišťa *Orchidaceae*). Z druhov európskeho významu, ktorých populácie sa na území navrhovaného chráneného areálu pravidelne vyskytujú, patrí k najvýznamnejším výskyt početných populácií viacerých druhov netopierov (*Chiroptera*). Územie je takisto významné z hľadiska výskytu chránených druhov hmyzu, napr. fuzáč *Megopis scabricornis*. V území vďaka rozsiahlosti zachovaných biotopov existuje životaschopná populácia druhu európskeho významu – užovky stromovej (*Elaphe longissima*).

Chránený areál Pečniansky les je súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy a chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy.

Pri prechádzkach počas skorej jari nás medzi porastami bielych snežienok v lužných lesoch upútajú nežné modrofialové kvietky scily viedenskej (*Scilla vindobonensis*). Podobne ako snežienka má v zemi cibuľu, z ktorej vyrastá 1 byl. Pre scilu viedenskú je typické jednostranné súkvetie, najspodnejší kvietok máva výrazne predĺženú stopku. Rastlina patrí medzi jednoklíčnolisté rastliny a do čeľade ľaliovitých, jej kvet je tvorený okvetnými lístkami. Okvetné lístky scily viedenskej sú sfarbené nerovnomerne. Z vonkajšej strany sú zelenkavé až belavomodré a z vnútornej strany intenzívne fialovomodré, na báze majú bielu škvrnku. Kvetné púčiky sú zelenkavé, sivozelené až belavomodré. Tyčínok je 6. Plod je guľovitá tobolka, v čase dozrievania relatívne veľká a nafúknutá. Semená sú žltohnedé až svetlohnedé. Stonka je v spodnej časti červenasto sfarbená, podobne ako dolná časť listov. Listy bývajú dva, sú žliabkovité a na konci majú 2-4 milimetre dlhú

scilla viedenská
(*Scilla vindobonensis*)

kapučňovitú špičku. *Scilla vindobonensis* je panónsky druh. U nás rastie v Podunajskej nížine predovšetkým v lužných lesoch v alúviu Dunaja a na niektorých jeho prítokoch. Viazé sa najmä na biotop tvrdých lužných lesov. Je chránenou rastlinou a je zakázané ju trhať, zbierať, rezať, vykopávať alebo ničiť, ako aj držať, prepravovať, predávať a vymieňať. Podľa kategórií ohrozenosti IUCN je zraniteľným druhom. Aj keď sa návštevníkom môže zdať, že scila je bežným druhom jarného aspektu tvrdého lužného lesa, treba si uvedomiť, že týchto biotopov stále ubúda, preto sú aj zaradené medzi biotopy európskeho významu.

vojenské bunkre v CHA Pečniansky les

Ochrana tejto lokality je mimoriadne dôležitá, pretože Vodárenský zdroj Pečniansky les je jeden z najvýznamnejších zdrojov pre zásobovanie Bratislavy pitnou vodou. Nachádza sa tu 34 studní, s celkovou výdatnosťou 540 l/s. Studne sú plytké, dosahujú hĺbku 15m. Vodný zdroj má vodu vysokej kvality, nie je potrebná žiadna úprava. V takom stave ako sa čerpá je vhodná pre ľudskú spotrebu. Do vody sa pridáva veľmi malé množstvo chlórnanu sodného, ktorý ma zabrániť tomu, aby sa voda kontaminovala sekundárne pri preprave v potrubí.

Pečniansky les je však zaujímavý nielen z prírodovedeckého, ale aj historického hľadiska. Od roku 1933 sa Československo rozhodlo okolo svojich hraníc vybudovať obranný systém, ako reakciu na nástup Hitlera a fašizmu k moci (bunkre a betónové pevnosti). Opevnenia sa mali budovať až do roku 1951. Po „Mníchovskej zrade“ a následnom rozdelení Československa boli práce na tomto obrannom systéme zastavené. V Pečnianskom lese sa nachádzajú štyri bunkre tohto opevnenia: B-S1 Štrkoviská, B-S2 Mulda, B-S3 Paseka, B-S4 Lány.

S výstavbou týchto bunkrov sa začalo na jeseň v roku 1937 a dokončené boli na jar 1938. Do jesene 1938 bolo petržalské opevnenie kompletne stavebne dokončené vrátane doplnkových objektov a veliteľských stanovísk, prekážok, kabeľáže, kabeľových komôr a studní, vzduchotechniky a vnútorných inštalácií objektov. Do objektov boli dodané zbrane. Na obranu opevnenia bol určený hraničiarsky prápor č.50 s počtom 1500 vojakov. Opevnenie Bratislavy dosiahlo ako jediný ucelený úsek pohraničného opevnenia vysoký stupeň dokončenosti a bojaskopnosti a predstavovalo v tej dobe vzor čs. pevnostného pásma.

V roku 1939 ho na základe Mníchovskej dohody obsadila nemecká armáda. Bunkre boli v apríli 1945 čiastočne použité pri ústupových bojoch tejto armády. Po 2. svetovej vojne boli bunkre znovu vyzbrojené a doplnené súdobým vojenským materiálom.

Po roku 1989 bolo hraničné pásmo zrušené. Objekty v Pečnianskom lese ostali vo vlastníctve armády, boli zakonzervované a uzavreté.

srna lesná
(*Capreolus capreolus*)